

ABDULLA QODIRIY NOMIDAGI JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

HOZIRGI ADABIY JARAYON

FANIDAN AMALIY MASHG'ULOT

Oliy o'quv yurtlarining o'zbek filologiyasi
fakultetlari bakalavrluk bosqichi uchun

JIZZAX-2010

Tuzuvchilar: Filologiya fanlari
nomzodi, dotsent Soatova N.

Taqrizchilar: Umurov H.SamDU “Hozirgi zamon o’zbek adabiyoti”
kafedrasi mudiri, filologiya fanlari doktori,
professor

Ikromov. I.Jizzax DPI “O’zbek adabiyoti” kafedrasi
mudiri, filologiya fanlari nomzodi, dotsent

Amaliy mashg’ulot A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika
institutining o’quv metodik kengashida ko’rib chiqilgan va tasdiqqa tavsiya
qilingan. 2009 yil 29 avgustdagi №1-sonli majlis bayoni.

1. Kirish

1.1 Fanni o'qitishning maqsad va vazifalari.

“Hozirgi adabiy jarayon” kursi bo'yicha tuzilgan mazkur dastur ta'limining bakalavriat yo'nalishiga mo'ljallangan. Unda o'zbek tili va adabiyoti mutaxassisligi bo'yicha talabalarni “Hozirgi adabiy jarayon” da ro'y berayotgan yangiliklar, keyingi davrda yaratilgan hayot, haqiqati, mustaqillik mohiyati qay darajada o'z ifodasini topganligi davr tug'dirgan muammolar badiiy asarlarda qanchalik o'z aksiga ega bo'lganligi, ijod jarayonida yuzaga kelgan adabiy yo'nalishlar, uslubiy tendentsiyalar, shuningdek insoniyatning umumbashariy qadriyatlar, butun dunyo tafakkuri bilan yo'g'rilgan jahon adabiyotining eng yaxshi namunalari ila tanishtirish eng muhimi ularda badiiy asarga qanday yondashish, tahlil qilish ko'nikmasini yuzaga keltirish maqsadida, talabalarga o'zbek adabiyotining so'z san'ati sifatidagi xususiyatlari, hozirgi adabiy jarayonga oid bilimlarni chuqur o'rgatish vazifasi qo'yilgan.

1.2. Talabalar bilimiga qo'yilgan talablar.

Tavsiya etilgan yangi badiiy asarlarni o'qish, tahlil etish hamda mustaqil o'z ilmiy nazariy xulosalarni bayon etish va badiiy ijod qonuniyatlari bo'yicha umumiy bilimlarni o'zlashtirish taqozo etiladi.

1.3. Fanning o'qitilishida qo'llaniladigan vositalar, qurollar metod va texnologiyalar.

Adabiy jarayon fani tarqatma materiallar, interaktiv uyinlar va badiiy adabiyotlar tasviriy san'at asarlari, magnitafon, ma'ruza, suhbat, klaster metodi, aqliy xujum, gumerant, savol javob usullari.

1.5 Fanning o'qitish semestrlari va uslubiy ko'rsatmalari.

Mustaqil ish

Darslik va o'quv qo'llanmalarining (ularning to'la ta'minlanganligi taqdirda) boblari va mavzularini o'rganish. Tarqatma materiallari bo'yicha ma'ruza qisimlarini o'zlashtirish. O'qitish va nazorat qilishning avtomatlashtirilgan tizimlari bilan ishlasho'. Fanning boblari va mavzulari ustida ishlash.

Hozirgi adabiy jarayon fanidan nazariy va amaliy mashg'ulotlar o'tish davomida talablarni ijodiy jarayonga yo'naltirish, ularni tahlil qilish, mustaqil ishlashga o'rgatish, mashqlar bajarish. Badiiy asarlarni estetik-g'oyaviy jihatdan tahlil qilish, klassik asarlar matni ustida ishlash, adabiy jarayonni kuzatib borish. Malakaviy amaliyotni o'tish chog'ida yangi texnika, jihozlar, keng ko'lamli ilmiy ish olib borishga qulay jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish. Talablarning ilmiy- tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq holda fanning muayyan boblari va mavzularini chuqur o'rganish.

Mustaqil ishlar mavzusi (23 soat)

1. Dostonchilik muammolarini o'rganish (3 soat)
2. Istiqlol davri adabiyotning taraqqiyot tendensiyalarini o'rganish (3 soat)
3. Istiqlol davri o'zbek she'riyati sohasidagi izlanishlarni o'rganing (3 soat)
4. Hozirgi adabiy tanqidchilik tamoyillarini o'rganing (3 soat)
5. O'zbek tarixiy romanchiligining yuzaga kelishi va taraqqiy etish tendensiyalarini o'rganing (3 soat)
6. Hozirgi o'zbek qissachiligining janr va uslub xususiyatlarini badiiy asarlar asosida yoritish (3 soat)
7. Bugungi kun o'zbek dramaturgiyasi
8. Bugungi kun o'zbek publisistikasida davr muammolarining yoritilishini matbuot materiallari asosida tahlil qiling (2 soat)

9. Yakuniy nazorat savolnomalar.

1. Istiqlol davri adabiyotining o'tmish o'zbek adabiyotidan farqli tomonlari.
2. Dostonchilik muammolari.
1. Istiqlol davri adabiyotining taraqqiyot yo'llari.
2. Lirik sohasidagi izlanishlar.
3. Hozirgi adabiy jarayonning tamoyillari.
4. Yozuvchi publisistikasi.
5. Roman va tarix; o'zbek tarixiy romanchiligi .
6. S.Ahmadning hajviy hikoyalarida obraz yaratish mahorati.
7. Bugungi o'zbek romanida zamonaviy hayot problematikasi.
8. She'riyatda milliy g'oya va milliy mafkuraning ifodasi.
9. Hozirgi adabiy jarayonda qissachilikning o'rni.
10. A.Oripov she'riyatida kurash, vatan falsafasi.
11. Bugungi hikoyachilik rovoji tendensiyalari.
12. Bugungi kun she'riyatining o'ziga xos xususiyatlari.
13. Totalitar tuzum illatlarining tub mohiyati ochib berilgan romanlar.
14. Roman janridagi izlanishlar: modernistik yo'nalishdagi romanlarning yuzaga kelishi.
15. Monolog tiplari va sof lirik poemalar.

16. Bugungi she'riyatidagi izlanishlar.
17. Tarixiy va ijtimoiy voqyealik o'zining haqiqiy ifodasini topgan romanlar.
18. Yozuvchi publisistikasi.
19. Liro-epik va dramatik turdagi poma-dostonlar.
20. Ma'naviy-axloqiy masalalar insonning ruhiy dunyosi orqali ochib berilgan hikoyalar.
21. Dramaturgiya rivojining hozirgi bosqichi.
22. A.Oripov dostonlarida yetakchi g'oyalar.
23. She'riyatda milliy g'oya va milliy mafkura ifodasi.
24. Hikoyachilik rivoji.
25. A.Oripov she'riyatining yetakchi motivlari.
26. A.Oripov lirikasida ruhiyat talqini.
27. Islom asotirlari va g'oyalari bilan sug'orilgan she'riyat.
28. A.Oripov dostonlarida hayot illatlarining fosh etilishi.
29. Bugungi kun she'riyatida poetik obraz va motiv.
30. E.Vohidov she'riyatida falsafiylik.
31. A.Oripov she'riyatida muhabbat mavzusi.
32. Sh.Xolmirzayev hikoyalarining o'ziga xosligi.
33. Bugungi kun tanqidchiligi haqida ma'lumot bering.
34. Sh.Xolmirzayev qissalarida yoshlar obrazi talqini.
35. Hozirgi adbiy jarayonning asosiy tamoyillari.
36. Liro –epik turdagi poemalarning o'ziga xos xususiyatlari.
37. Tarixiy voqyealik aks etgan romanlar.
38. Dramatik turdagi poema dostonlarning o'ziga xos xususiyatlari.
39. Yangi asar tahlili.
40. Bugungi kun hikoyalarining o'ziga xos xususiyatlari.
41. Monolog tipidagi sof lirik poemalar.
42. Liro-epik dostonlar haqida ma'lumot.
43. Dramaturgiya janrlarining o'ziga xos xususiyatlar.
44. Hozirgi adbiy jarayonda qissachilikning o'rnini.

Darslik va o'quv qo'llanalar ro'yxati

1. Karimov I. Istiqlol va ma'naviyat. T. "O'zbekiston". 1994.
2. Sharafiddinov O. Ijodni anglash baxti.-T., Sharq, 2004.
3. Cho'lpon. Yana oldim sozimni:-T., G'.G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti. 19893.
4. Qayumov A. Akademik. Oybek.- T., Islo universiteti, 2003.
5. Normatov U. Umidbaxsh tamoyillari. – T., Ma'naviyat, 2000
6. Hamdamov U. Badiiy tafakkur tadriji.-T., Sharq, 2004.
7. Quronov D. Istiqlol davri.- T., Yangi asr avlodi, 2000.
8. XX asr o'zbek adabiyoti tarixi. T., "O'qituvchi". 1999
9. Normatov U. Tafakkur yog'dusi. T. 2005.
10. Erkin Vohidov. Saylanma. 3 jild. T.: "Sharq" NMK-2000
11. Abdulla Oripov. Tanlangan asarlar. 4 jildlik. T.: ASN-2000

Qo'shimcha adabiyotlar.

1. Omon Matjon. Xaloskor ruh. T.: "Ijod dunyosi"-2004.
2. Erkin A'zam. Kechikayotgan odam. Qissalar. T.: "Sharq"-2003.
3. Said Ahmad. Kiprikda qolgan tong. T.: "Sharq"-2003.
4. Usmon Azimov. Jodu. T. "Sharq"-2003
5. O'zbek modern she'riyati. T.: "Yangi asr avlodi"-2003
6. Salomat Vafo.Tilsim saltanati. T.: "Sharq"-2004
7. Eshqobil Shukur. Hamal ayvoni. T.: "Sharq"-2002.
8. Farida Afro'z. Ushshoq.T.: "Sharq"-2004
9. Xosiyat Rustamova Najot. T.: "Ma'naviyat"-2003.
- 10.Bahodir Karim. Yangilanish sog'inchi. T.: "Adabiyot jamg'armasi" nashriyoti 2004.
- 11.Erta so'ngan yulduzlar . Xotiralar. T.: "Adabiyot jamg'armasi" nashriyoti-2004.
- 12.Ibrohim Haqqul. Abdulla Qahhor jasorati. Esse. "Tafakkur" jurnali, 2004 yil, 2- son, 29-47 betlar.
- 13.Dilfuza Qo'ziyeva Oqsoq qizning qismati. Hikoya "Yoshlik" jurnali, 2004, 2- son, 40-43 bet.
- 14.Halima Ahmedova. Hazon uyqusidan uyg'ondi ko'ngil. Turkum. "Mohiyat" gazetasi, 2004 yil 30 iyul.
- 15.Erkin A'zam. Yozuvchi. Hikoya. "O'zbekiston adabiyoti va san'ati" gazetasi. 2006 yil fevral.

1-mashg'ulot

1-MAVZU: BUGUNGI KUN She'RIYATINING TAMOYILLARI

REJA:

1. Bugungi kun she'riyatining o'ziga xos xususiyati.
2. Islom asotirlari va g'oyalari bilan sug'orilgan she'riyat.
3. She'riyatda millim g'oya va milliy mafkuraning ifodasi.
4. Bugungi kun she'riyatida poetik obraz va motiv.

ADABIYOTLAR:

1. N.Afoqyeva. She'r, hikmat. T., 1994
2. J.Kamol. Lirik she'riyat. T., 1980
3. H.Karomatov. Qur'on va uzbek adabiyoti. T., 1993
4. B.Norboyev. Istiqloq va iste'dod. T., 1996
5. Ya.Qosimov. Uygonish sadolari. T., 1991
6. I.G'afurov. Lirikaning yuragi. 1982

Tekshirish savollari:

1. Bugungi kun talabi adabiyotda yondoshishni taqozo qiladi?
2. Bugungi kun she'riyatining tabiati qanday?
3. Ijtimoiy hayotdagi evrilishlar birinchi navbatda nimada (qaysi janrda) aks-sado beradi?
4. Totalitar tuzim mafkurasining salbiy ta'siri nimalarda ko'rinadi?
5. Bugungi she'riyatda nechta tamoyil yetakchilik qiladi?
6. Milliy g'oya va milliy mafkura nima? Uning shakllanishida she'riyat qanday rol o'ynaydi?

Tayanch tushunchalar:

1. Tamoyil-mayl, moyillik; tendensiya
2. Milliy g'oya millat tafakkurining mahsuli; inson va jamiyat hayotiga ma'no- mazmun baxsh etadigan, uning ezgu maqsadga yetaklaydigan fikrlar majmui.

2-mashg'ulot

2-MAVZU: HOZIRGI O'ZBEK POEMACHILIGI (DOSTONCHILIGI)DA JANR VA SHAKL IZLANISHLARI HAMDA MUAMMOLAR TALQINI

REJA:

1. Bugungi poemachiligida izlanish, yasharish, yangilanish jarayoni.
2. Monolog tipidagi sof lirik poemalar.
3. Epik elementlar aralashgan poema-dostonlar.
4. Liro-epik va dramatik turdagi poema-dostonlar.
5. Bugungi poemachiligida ijtimoiy qadriyatlarga va ma'naviy-axloqiy masalalarga, muhabbat mavzusiga yangicha munosabat.
6. Bugungi o'zbek poemachiligi (dostonchiligi)dagi kamchiliklar.

ADABIYOTLAR:

1. Adabiy turlar va janrlar. 1-jild, T., "Fan", 1991
2. B.Norboyev. Istiqbol va iste'dod tarbiyasi. T., 1996
3. Ergash Ochilov. Muborak sarchashmalari. T., 1997
4. N.Rahimjonov. O'zbek sovet adabiyotida poema. T. 1986
5. N.Rahimjonov Ilmiy tafakkur jilolari. T., 1991 y.
6. O'zbek adabiyotida janrlar tipologiyasi va uslublar rang-barangligi. T. , 1998.

Tekshirish savollari:

1. Bugungi poemachilikda qanday izlanish va yangilanish jarayoni kechmoqda?
2. Lirik poema obyektiv ko'rinish jihatidan nechiga bo'linadi?
3. Lirik qahramon xarakterini yaratishda nima bosh omilga aylangan?
4. So'nggi yillarda poemachilikda nimaga e'tibor kuchaydi?
5. Dramatik poema qanday xususiyatga ega?

Tanyach tushunchalar:

1. Doston – 1).Xiyla, makr, firib, nayrang. 2).Nag'ma, nazo, maqom. 3).Afsona, qissa. 4).Rustamning otasi, Zolning laqabi. 5).Qaxramonlarning sarguzashtlari, o'zaro munosabatlari va kechinmalarini keng ko'lamda tasvirlovchi yirik hajmdagi she'riy asar.
2. Poema - hayyotiy voqyea-hodisalarni, shoirning va qaxramonlarning kechinmalarini qorishiq holda tasvirlovchi, dostondan kichikroq, xajmdagi she'riy asar.

3-mashg'ulot

4-MAVZU: BUGUNGI HIKOYALARNING O'ZIGA XOSLIGI VA TARAQQIYOT XUSUSIYATLARI

REJA

1. Hayotning mohiyatini, insonning hayotidagi o'zni, yashashdan maqsadi kabi masalalar mohiyatini ochib beruvchi hikoyalar.
2. Ma'naviy-axloqiy masalalar insonning ruxiy dunyosi orqali ochib berilgan hikoyalar.
3. Inson qadr-qimmatini masalasi yaratilgan, totalitar jamiyat illatlari fosh qilingan, mutalik psixologiyasining tub mohiyati inkishof qilingan psixologik hikoyalar.
4. Tarixiy voqeyelik to'g'ri yoritilgan, tarixiy shaxslar faoliyatiga to'g'ri pozitsiyada bo'lgan tarixiy mavzudagi hikoyalar.

ADABIYOTLAR:

1. Adabiy turlar va janrlar. 1-jild. T-1991 y.
2. T.Jo'rayev. Ong oqimi va tasviriylilik. T. "Fan", 1994 y.
3. H.Karimov. Janrmi yoki uslub.T. «Fan», 1991 y
4. H.Karimov. Davr va inson. T. «Fan»,1992 y
5. X-Karimov. Milliy-ozodlik kurashchilari va adabiyot.T.1997 y
6. H.Karimov. Shukur Xolmirzayev.T.1999 y
7. I.Mirzayev. Adabiyot va davr dardi. T. 1990 y
8. I.Mirzayev. Nasrimiz badiiy olami. T. 1991 y
9. M.Qarshiboyev. Taloto'ndan uyg'unlik sari. T. 1998 y

Tekshirish savollari:

1. Bugungi kun hikoyachiligining o'ziga xosligi nimada?
2. Xikoyanavislik o'z ijodlarida asosiy nuqtani nimaga qaratyapti?
3. Ma'naviy-ahloqiy masalalar hikoyachilikda qanday o'z ifodasini topgan?
4. Tarixiy, voqeyelik bugungi kun hikoyachiligida qandan yoritilyapti?
5. Bugungi kun hikoyalari totalitar tuzum davridagi hikoyalardan nmasi bilan farq qiladi?

Tayanch tushunchalar:

1. Badiiy tafakkur - ijodkorning hayot, jamiyat, kunlik turmush, inson xususidagi individual- o'y-fikrlari, mulohazalarini badiiy asar voqyealari, qahramoni xatti-harakati, faoliyati orqali ifodalanishi.
2. Hikoya- ayni kunlarda, o'tmishda kechgan, kechayotgan voqeyelik haqida dolzarb badiiy umumlashma yasovchi hayot barometri; hozirjavob janr.

4-mashg'ulot

4-MAVZU: HOZIRGI O'ZBEK QISSACHILIGINING QIRRALARI

R YeJ A:

1. Ijtimoiy muammolar va milliy qadriyatlar aks etgat qissalar.
2. Mutelik ruhiyatining salbiy oqibatlari ochib berilgan qissalar.
3. Afg'on urushnning manzaralari orqali socialistik tuzumning sharmandali siyosati ochib tashlangan qissalar.
4. Milliy-ozodlik kurashchilari faoliyati va obrazlari yangicha tahlil qilingan qissalar.
5. Ma'naviy-axloqiy muammolar va inson illatlarning kelib chiqish asoslari teran tahlil qilingan qissalar.

ADABIYOTLAR;

1. Adabiy turlar va janrlar.1 jild. T. «Fan»... 1991
2. A.Abrorov «O'zbek povesti». T. «Fan» 1973 yil.
3. H.Karimov «Janrmi yoki uslub» T. «Fan» 1991.
4. H.Karimov «Davr va inson» T «Fan» 1992
5. H.Karimov «Milliy ozodlik kurashchilari va adabiyot» T. «Kamolot» 1997
6. H,Karimov Shukur Xolmirzayev «Kamolot» 1999
7. F. Olim «Milliy suz» T. «Yozuvchi» 1999.
8. A.Ulugov «Qissachiligimiz qirralari» T. «O'qituvchi» 1991
9. I. Mirzayev «Nasrimiz abadiy olami» T., 1991
- 10.I. Mirzayev «Adabiyot va davr dardi» T., 1990
- 11.So'z ma'suliyati, T. 1986
- 12.Haqiqat ijod bayrog'i. T., 1986

Tekshirish savollari:

1. Milliy qadriyatlarning tiklanishida qanday omillar rol o'ynadi?
2. Inson komilliginiig yuksalishida qaysi ijodkorlarning asarlari muhim rol o'ynayapti va nimaga?
3. Milliy ozodlik kurashchilari obrazlari istiqldan avvalgi adabiyotlarda qanday yoritilgan? Istiqldai keyin bu borada qanday asarlar yaratildi va qanday baho berildi?
4. Bugungi kun qissalarida qanday mavzu yetakchilik qilyapti?
5. Bugungi kun qissalarining o'ziga xosligi nimada?

Tayanch tushunchalar:

1. Milliy xususiyat ifodasi - biror millatning, xalqning o'ziga xos xususiyatlarini - ruhiyati, urf-odati, an'analari, tili, diniy e'tiqodi, axloqini buzmasdan, haqqoniy yoritilishi.
2. Epizod - nisbiy mustaqillikka ega bulgan asar voqyeasi badiiy asarning bo'linmaydigan eng kichik qismi; asar syujetining uzviy xalqasi, asosiy tarkibiy qismi; badiiy asardagi yordamchi syujet chizig'ida uchraydigan xarakterlarning ayrim qirralarnni yoritishga xizmat qiladigan qism.

5-mashg'ulot

5-MAVZU: BUGUNGI O'ZBEK ROMANIDA DAVP, TARIX, ZAMON MASALASI

REJA:

1. Romanning jamiyat ma'naviy taraqqiyotida, inson kamolotida tutgan o'rni. Analitik qahramonga ega bo'lgan romanlar.
2. Tarixiy va ijtimoiy voqyelik o'zining haqiqiy ifodasini topgan romanlar.
3. Totalitar tuzum illatlari tub mohiyati ochib berilgai romanlar.
4. Roman janridagi izlanishlar: modernistik yo'nalishdagi romanlariing yuzaga kelishi.

ADABIYOTLAR:

1. Adabiy turlar va janrlar. T., «Fan», 1991. .
2. Z.H.Karimov. Inson va davr. T., «Fan», 1992.
3. A.Kattabekov. Tarix saboqlari. T., 1985.
4. I.Mirzayev. Nasrimiz badiiy olami. T., 1991. 5.U.Normatov. Romanning yangi yo'llari. «Yozuvchi» gazetasi, 1997 y 4 iyun.

Tayanch tushunchalar:

1. Analitik obraz - o'zining har bir harakatini, faoliyatini, tutgan ishini taxdil qiladigan, o'z kamchiligini o'zi anglaydigan va to'g'iray oladigan aqd-idrokli, mulohazali shaxs obrazi.
2. Inson konsepsiyasi - shaxsning har bir voqyea-hodisaga muht va sharoitga o'ziga xos mustaqil yondashishi, fikrlashi, qarashi.

6-mashg'ulot

O'ZBEK FANTASTIKASI TARIXI VA UNING O'ZIGA XOSLIGI

REJA:

1. O'zbek fantastikasining tarixi, fantastikaning turlari.
2. Bugungi o'zbek adabiyotida fantastik hikoyachilik sohasidagi izlanishlar.
3. Fantastik qissalarda ijtimoiy hayot bilan bog'lic holda genetik masalalar xususida fikr yuritilishi.
4. Fantastika va siyosat.
5. Hozirgi o'zbek fantastikasida g'oyaviy-badiiy izlanishlar.

Adabiyot:

1. R.M.Ibrohimova. Fantastika va hayot. T., 1998.

2.R.M.Ibrohimova. Janr fantastika v uzbekskoy sovetskoy literatury. T., 1987.

Z.N.Shermuhamedov. Davr qahramon taqdirida. T., 1970.

4.Gayrat Jalolov. O'zbek folklorida janrlararo munosabat T.,1976.

5.Hozirgi adabiy jarayonning aktual problemalari. T., 1984.

b.Mirzayev I. Nasrimiz badiiy olami. T., 1991.

Tekshirish savollari:

1.O'zbek fantastikasining ildizi nimaga borib taqaladi?

2.O'zbek fantastikasining o'ziga xosligi iimada?

3.O'zbek fantastlari o'zga sayyoraliklarni qay yo'sinda yaratishyapti?

4.Fantastlar nimaga nazar tashlaydilar?

5.Fantastikaning siyosatga aloqasi bormi?

Tayanch tushunchalar:

1.Fantastika - fantaziya so'zidan olingan bo'lib, xayol, tasavvur, g'ayritabiiy voqyealar orqali ijtimoiy, siyosiy masalalar ko'tarilgan va ochib berilgan badiiy asar.

2.Galaktika - Quyosh sistemasini o'z ichiga olgan yulduzlar sistemasi, Somon yo'li.

7-mashg'ulot

7 - MAVZU: YANGI BOSQICHDAgi O'ZBEK DRAMATURGIYASI

REJA:

1. Xalqning ma'naviy talablarini qondirishda dramaturgiyaning o'rni.
2. So'nggi davr o'zbek dramaturgiyasida socialistik tuzum illatlarining fosh qilinishi.
3. So'nggi yillar o'zbek dramaturgiyasida ma'naviy-axloqiy masalalarning yangicha yo'nalishda, yangicha tafakkur bilan yoritilishi.
4. Komediyalarda hayotdagi illatlar va nuqsonlarga nisbatan murosasozlikning ortishi.

ADABIYOTLAR:

1. X.Abdusamatov. Teatr tanqid ko'zgusida. T., «Fan» 1993 yil.
2. S.Aliyev. O'zbek dramaturgiyasida yangi uslubiy izlanishlar, «O'zbek tili va adabiyoti» 1993 yil, 1-son, 15-bet.
3. B.Imomov. Dramaturgik mahorat sirlari. T., 1991 yil.

4. T.Islomov. Tarix va sahna. T., 1998 yil.
5. O'zbek dramaturgiyasi tarixi. T., 1995 yil.
6. M.Qo'shjonov. Dramaturgiyamizdagi yangi sahifa. «O'zbekiston adabiyoti va san'ati» 1996 yil 31 may.

8-mashg'ulot

8-MAVZU: BUGUNGI KUN PUBLISISTIKASI VA DAVR MEZONI

REJA:

- 1.Jamiyatning ma'naviy taraqqiyotida, kishi o'zligini anglashda publisistikaning o'rni.
- 2.O'zbekiston prezidenti I.Karimov asarlari tahlili.
- 3.«Paxta va o'zbeklar ishi» masalalari yoritilishi publisistik asarlar tahlili.
- 4.Bugungi o'zbek publisistikasida ekologiya va tarixga munosabat masalasi.

ADABIYOTLAR:

1. I.Karimov. O'zbekiston milliy istiqlool, iktisod, siyosat, mafkura. T, 1998.
- 2.O.Tog'ayev. O'zbek badiiy publisistikasi. «Fan», T., 1973.
- 3.O.Tog'ayev. Publisistika janrlari. T., 1976.
- 4.O.Tog'ayev. Qahramon - ijtimoiy hodisa. T., 1986.
- 5.Narzulla Jo'rayev. Agar ogoh sen... T., 1998.
- 6.Narzulla Jo'rayev. Tarix falsafasi. T., 1999.
- 7.Yoqubjon Xo'jamberdiyev. O'zbeklar ishi. T., 1990.

Tekshirish savollari:

- 1.O'zbek publisistikasi qachon yuzaga kelgan?
- 2.Bugungi kun publisistikada qanday masalalar yoritilmoqda?
- Z.Bozor iqtisodi mohiyatini anglashda kimning asarlari dasturamal rolini o'tamokda va qanday asarlar?
- 4.Hayotdagi adolatsizliklarni fosh qilgan, Farg'ona fojiasining kelib chiqishining asl sabablari va undan qanday maqsad ko'zlanganligi ochib berilgan qanday publisistik maqolalarni bilasiz, ular kimlarning qalamiga mansub?
- 5.Inson va jamiyatning iqtisodiy hamda ma'naviy kamolotida. bugungi publisistikaning o'rni qanday?

Tayanch tushunchalar:

- 1.Publisistika ijtimoiy-siyosiy hayot masalalarini yoritadigan barcha turdagi asarlar: publisistik maqolalar, ocherk, pamflet, murojaatnoma, felyeton va hokazolar.

2.Pamflet - biror ijtimoiy tuzum voqyeli yoki siyosiy partiya faoliyati, programmasi, kamchiligi ustidan o'tkir hajv orkali kuluvchi kichik satirik adabiy asar.

9-mashg'ulot

9-MAVZU: BUGUNGI ADABIY TANQIDCHILIK

REJA:

- 1.Bugungi kun adabiy tanqidchiligida sodir bo'layotgan tub o'zgarishlar.
- 2.O'zbek adabiy tanqidchiligida mahorat masalasi.
- 3.Z.She'riyatning nazariy va shoir mahorati masalasiga bag'ishlangan tadqiqotlar.
- 4.O'zbek dramaturgiyasi tarixi va bugungi xususidagi tadqiqotlar.

ADABIYOTLAR:

- 1.T.Boboyev. She'r ilmi ta'limi. T., 1996 y.
- 2.N.Karimov. Cho'lnon. T., 1992 y.
- 3.U.Normatov. Abdulla Qodiriy bog'i. T., 1995 y.
- 4.A.Rasulov. Tanqidchilik uflari. T., 1985 y.
- 5.A.Rasulov. Ilmi g'aribani qo'msab. T., 1998 y.
- 6.O.Sharafiddinov. Cho'lnon. T., 1991 y.
- 7.Cho'lnon. Adabiyot nadur? T., 1994 y.
- 8.D.Quronov. Cho'lpon hayoti va ijodiy merosi. T., 1997 y.
- 9.M.Qo'shjonov. O'zbekning o'zligi. T., 1994 y.
- 10.A.Hojiahmedov. She'riy san'atlar va mumtoz qofiya. T., 1998 y.
- 11.A.Hojiahmedov. Mumtoz badiiyat malohati. T., 1999 y.
- 12.A.Hojiahmedov. She'riy ananalarini bilasizmi?. T., 1999 y.

Tekshirish savollari:

- 1.Istiqlol adabiy tanqidchilikka qanday imkoniyatlar berdi va yaratdi?
2. Bugungi kun adabiy tanqidchiligidagi yangiliklar nimalardan iborat?
3. Bugungi kun adabiy tanqidchiligi badiiy asarlarga qanday yondashishni taqazo qiladi.